EmKO

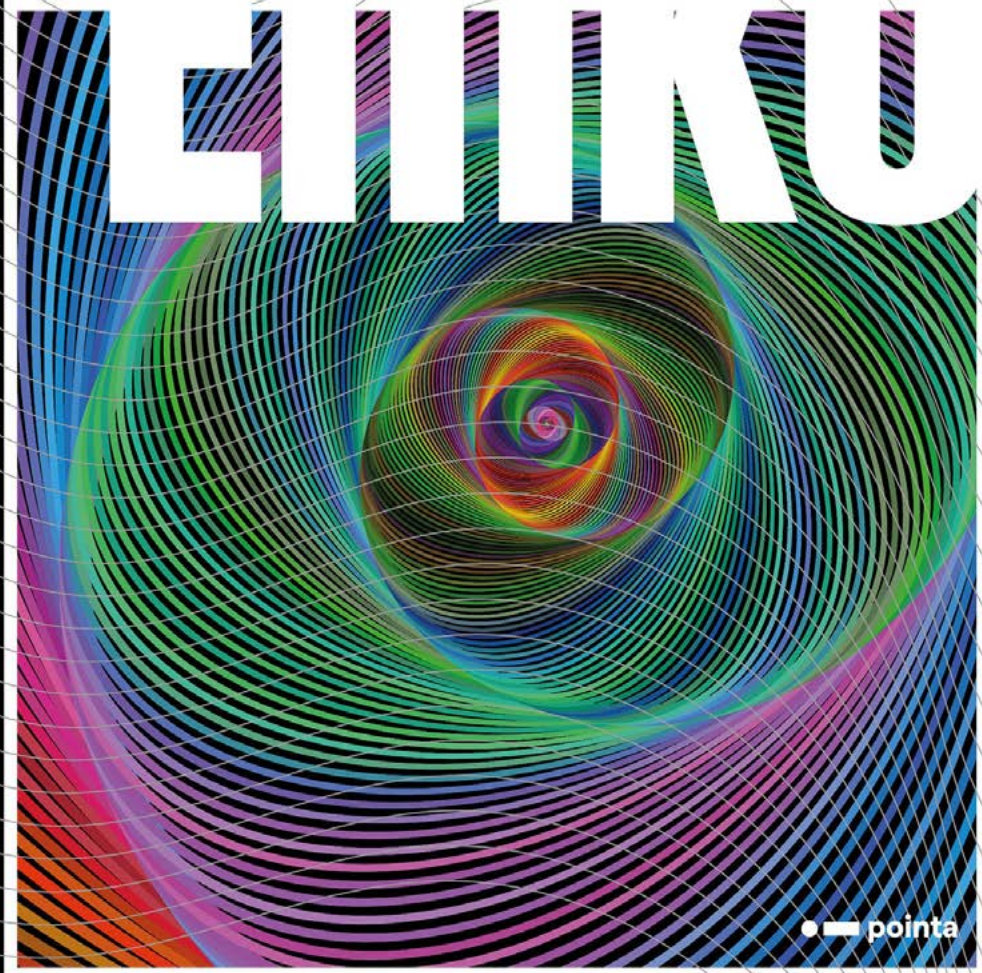

pointa

Techno scéna a její (ne)duhy

Václav Pospíšil

Emko

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

pointa

Václav Pospíšil

Emko – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

pointa

Copyright © Václav Pospíšil, 2024
ISBN tištěné verze 978-80-7691-397-4
ISBN e-knihy 978-80-7691-537-4 (1. zveřejnění, 2024) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7691-538-1 (1. zveřejnění, 2024) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-7691-531-2 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)

EmKO

Techno scéna a její (ne)duhy

Václav Pospíšil

Všem kreativním lidem. A Danielovi.
Speciální dík patří Elišce, Janě, Ondřejovi a Veronice,
bez nichž by tato kniha jednoduše nebyla taková, jaká je.

Playlist

Oficiální playlist ke knize pro navození správné atmosféry:

https://spoti.fi/3PATGoG

Intro

Doktorka mi doporučila sepsat si veškerej sled událostí, který vedly k mojí hospitalizaci. Prej postupně, v hlavních bodech a nebát se jít víc do minulosti a detailu. Má mi to pomoct utřídit si myšlenky a poskytnout mi nějaký kreativní vyžití. Dokonce mi za tím účelem darovala speciální zápisník s duhovou nálepkou a tři propisky (díky za výbavu, paní doktorko!). Zatím si úplně nedokážu představit, jaký sáhodlouhý romány bych měl psát – ono upřímně, vzpomínat a sepisovat memoáry mojí kariéry, která mě, průměrnýho týpka z maloměsta, postupně svedla na celkem strastiplnou cestu s ne zrovna šťastným koncem, mi není úplně po chuti. Hlavně teda kvůli tomu konci. Na druhou stranu, třeba mě to opravdu aspoň nějak zabaví. Často tu nemám do čeho píchnout, hlavně po večerech, ostatně jako třeba teď, takže tady asi jdeme.

Dalo by se říct, že jsem byl odjakživa tak trochu autista do hudby. Na základce jsme se s kamarádem bavili tím, že mi pouštěl hudbu na mobilu, tehdy ještě tlačítkovým Sony (údajně dělaným speciálně pro hudbu, ale nejspíš to byla jen marketingová nálepka), do kterýho bylo potřeba veškerou hudbu poctivě nastahovat přes počítač (ne jako dneska, kdy většina muziky žije někde v cloudech), a já okamžitě přehrávanej song poznal. A to i přesto, že jsem jeho interpreta neměl nijak zvlášť naposlouchanýho. Ať už to byli Faith No More, Věra Špinarová, Accept, Žlutý pes, Sepultura, nebo Moravanka, věděl jsem přesně, co to je. Někdy se mi teda popletly názvy songů, hlavně teda u těch *obskurnějších* umělců, ale to bylo spíš výjimečně. Kamarádovi to oproti mně tolik nešlo, i když měl taky zpirátěnou asi půlku hudebního internetu jako já, často z velmi pochybných, nicméně ve výsledku vcelku spolehlivých ruských webů. Tehdy jsem tomu ale nepřikládal nějakej valnej význam.

Nejvíc jsem jel v metalu a rocku. Spíš teda ten metal. Mainstreamovější kapely jako AC/DC, Iron Maiden, Metallicu, Judas Priest, Black Sabbath a podobně jsem měl najetý hodně. Obohacoval jsem to ale i tehdy ještě celkem neznámýma (aspoň v našich končinách) kapelama jako Avenged Sevenfold, Korn, Slipknot, As I Lay Dying, Trivium, Static-X a spoustou, spoustou dalších. Nějakej ten rok se mě to dost úzce drželo.

Na střední jsem si vyprosil elektrickou kytaru, v podstatě tu nejzákladnější, nejlevnější, která se dala sehnat, nestoudnou kopírkou Stratocasteru, která ani zdaleka nezněla tak jako její předloha. Na nějaký to domácí hraní mi to vystačilo, ale nikdy mi to nějak zvlášť nešlo, natož abych to proaktivně vyvíjel někam dál, takže tenhle zájem postupně zase opadl a já pokračoval jenom pasivní konzumací, sem tam obohacenou nějakým tím koncertem nebo festivalem.

Metal se vyvíjel dál a s ním i jeho zvuk. Kapely začaly – mimo jiné – čím dál častěji zařazovat elektronický prvky, tzv. *samply*, snad aby svůj zvuk obohatily a vystoupily tak z davu, snad aby

si svoji (živou) práci trochu zjednodušily, snad chtěly zaexperimentovat nebo to tak prostě jenom cítily… Každopádně to znělo dobře. Skoro bych i řekl, že tohle byly moje prvopočátky v poslouchání elektronický hudby, ale z racionálního pohledu to je spíš taková romantická představa. Ten přechod byl asi mnohem pozvolnější a asi ne úplně plynulej. Jenže v určitej moment nastal vyloženě zlom.

Detaily si už úplně nevybavuju, přece jen to je už nějakej ten pátek, drink a – řekněme si na rovinu – droga. Bylo to ale zhruba tak, že jsme se s dvěma kolegama (z IT firmy, která už dávno neexistuje, kvůli tehdy celkem zásadnímu PR průseru, ale to teď není potřeba tady rozebírat) bavili o hudbě a koncertech, když se vytasili s tím, že choděj na techna. A že se u toho zpravidla něčím povzbuzujou. Nevím, jestli mě přemlouvali, nebo jsem se toho chytil hned, každopádně domluvili jsme se, že až bude nějaká slibná akce tohohle ražení, zajdeme tam spolu. No, a taky že jsme zašli. A bylo to překvapivě dobrý.

Akce se odehrávala v opuštěný továrně. Dostupnost nic moc, což, jak jsem se později s dalšíma akcema přesvědčil, byl tak nějak standard (alespoň teda u těch undergroundovějších, o to ale často zajímavějších), vždycky to ale za drobný nepohodlí stálo. I teď.

Pořadatelé si v prostorách továrny značně vyhráli s výzdobou – napříč všema třema přístupnýma poschodíma. Industriální stylizace, červený osvícení, všudypřítomnej kouř a rychlá, melodická, agresivní, veskrze kvalitní elektronická hudba. Přidejte do toho extázi, a jste v extázi. Minimálně do čtyř do rána.

Akci jsme éčkem opravdu započali. Já si pro jistotu dal jen asi půlku tabletky, možná snad i čtvrtku. Furt jsem úplně nevěděl, do čeho jdu, jak z hlediska akce, tak po tý „chemický“ stránce, která to měla doprovázet, a byť jsem si o tom něco málo nastudoval, žádnej z těch internetovejch vědečko-populárně-progapandistickejch článků mi nedokázal dát víc než

zběžnej výčet pozitivních účinků a hojnej výčet účinků negativních, zvlášť v kombinaci s alkoholem nebo jinýma drogama. To jsem v plánu tentokrát rozhodně neměl, i tak mě to ale mírně znepokojilo. Budu jinej? Dezorientovanej? Úplně mimo? No, nakonec nic z toho. Hlavním efektem byla euforie. Vedlejším efektem – zvýšená schopnost vnímání hudby. Samovolný pseudo-taneční kreace, který jsem tam v *peaku* předváděl, byly už jen jako bonus navrch.

Druhej den jsem teda cejtil celý tělo, jak kdybych předešlej večer strávil spíš v posilce než na parketu, hodně se na tom ale asi podepsala i skutečnost, že jsem celkově naspal zhruba tři hodiny dost mělkýho spánku. Emko[1] mi prostě nedalo vydechnout. Sebevražedný úterý, tedy depka, jinak celkem běžnej průvodce extázovýho dojezdu, se naštěstí nedostavilo.

Toho dne jsem na ten jinak veskrze jednoduchej zážitek nedokázal přestat myslet. I tak banální a jinak fádní činnost jako (dlouhá) cesta vlakem byla najednou jaksi *záživná.* Ani solidní zpoždění mi to nedokázalo zkazit.

Bylo mi jasný, že to chci zažít znova. Akci teda, ne vlak. Častěji. Víckrát. Ve větším rozsahu. A myslím, že se mi to rozhodně povedlo.

☻

Zpočátku ta frekvence akcí teda nebyla tak vysoká, jak bych si přál. Lehce do toho házel vidle fakt, že jsem do Prahy za těmahle příležitostma musel vždycky vážit nemalou cestu. Nakonec to ale bylo tak trochu k dobru, a sice z několika důvodů:

- ☻ člověku to nezevšednělo, víc si toho vážil a víc si to užil
- ☻ netratil jsem tolik na dopravě a vstupným na akce
- ☻ vybírali jsme jen ty akce, který měly příslib kvality (dobrý DJové hrající dobrou muziku)
- ☻ stihli jsme sehnat matroš (zpravidla)
- ☻ nevypálili jsme si mozek na drogách

Předposlední a poslední bod se zdánlivě vylučujou, ale je to myšlený tak, že jsme to do sebe necpali horem dolem vyloženě každej víkend.

Partu na akce jsme drželi zhruba stejnou – tři kluci, jedna holka. Někdy jsme nabrali další lidi, což bývalo příjemný zpestření, jádro ale zůstávalo povětšinou stejný. Akce přece jenom ne vždycky hudebně splnily očekávání, byla tam bohužel nějaká míra neúspěšnosti, přesto ale mívaly něco do sebe. Minimálně mi pomáhaly poznávat nový DJe, producenty, subžánry techna, ale i lidi jako takový a obecně si rozšiřovat obzory po všech možných stránkách. No, po většině možných stránek. V zapadákově, ze kterýho pocházím, bych si sotva dokázal představit všechnu tu hravou pestrost a líbivou výstřednost, kterýma navštívený akce vždycky oplývaly.

Na techno jsem postupně najel i „v civilu". Poslouchal jsem ho u práce, u hraní, u nakupování, u vaření a jiných domácích prací, postupem času taky u cvičení místo metalu, což pro mě bejvalo naprosto nemyslitelný ještě notnou dobu po tom, co jsem technu začal propadat. Vrcholem ale byla situace, kdy mě kamarád jeden večer konečně úspěšně zlanařil na místní diskotéku. Doposud jsem ho odbýval s tím, že to není nic pro mě, ta hudba, to prostředí, ten *vibe*, jenže on ne a ne mi s tím dát pokoj. Až jsem se jednou konečně podvolil a na pozvání kývl. Dorazil jsem nicméně řádně připraven – měl jsem s sebou sluchátka, abych mohl tamější muziku přehlušit tou „svojí". Ztěžovalo to sice veškerou socializaci a posouvalo ji do rovin, kde jsem vyfasoval pár nechápavých, a snad až pohoršených pohledů, ale já byl spokojenej. V rámci možností.

Časem jsem si – skoro až fanaticky – oblíbil několik DJů a producentů. Produkovali prvotřídní, chytlavý techno a dokázali ho i zdatně mixovat do setů. Ve svý podstatě pro ně bylo mixování setů možnost, jak lidem svoji hudební tvorbu představit, nicméně nikdy nebyla a není podmínka, aby DJ produkoval vlastní hudbu a aby producent mixoval sety. Pro jednoduchost ale dále předpokládejme pojmy DJ a producent jako synonymní.

Jako správnej autista jsem dokázal dokola sjíždět vybraných čtyři až pět setů, který byly od první do poslední minuty (v celkový délce zpravidla hodinu) jednoduše geniální. A když mě nakonec přece jenom omrzely nebo mě už vyloženě otravovaly, přeorientoval jsem se na DJe, kteří hráli hudbu podobnýho ražení. S jejich vyhledáváním celkem obstojně asistovaly algoritmy streamovacích služeb, případně, když už ani ty nezvládaly ukojit moji žízeň nebo jsem měl zrovna „dobrodružnou" náladu, jsem prolejzal „spřátelený" profily oblíbených DJů a skrze jejich sociální vazby našel kupu nových, poutavých věcí. Mnohdy ani nebylo potřeba chodit daleko – DJové podobných žánrů se často sdružovali v jakýchsi formacích čili kolektivech, standardně pod nějakým hezky zvučným názvem, jako například UnsWehr, Sinusoid, Agon 909 nebo Teknonite. Bylo potom v podstatě zaručený (i když teda výjimky se našly, viz dále), že když člověk poslouchal hudbu někoho ze Sinusoidu, dostávalo se mu rychlý, nekompromisní temnoty, a když poslouchal set někoho z Teknonite, valily se na něj pro změnu zase synťáky, disko a pohoda.

V tý době jsem bezpochyby sjel bezpočet setů. Bezpočet. Začal jsem zabředávat i do jiných žánrů – oproti mýmu oblíbenýmu melodickýmu, temnýmu, rychlýmu technu i do stone techna, deep progressive, tech house, hardgroove, psytrance… no mohl bych toho vyjmenovat spoustu, ale komu bych tím prospěl. Prostě a jednoduše jsem toho okusil ranec. A furt mi to nestačilo.

Když mi docházely konvenční cesty hledání hudby jako shazamování[2] bangeru[3] v aktuálně poslouchaným setu (to byla taky často vtipná situace. Těch pár sekund v očekávání, to skoro zbožný přání, aby shazamy song správně identifikovaly. Bylo fakt s podivem, že i po takový době, co už na trhu fungovaly, dokázaly furt házet výsledky dost mimo – třeba pro *Atmolam* od DJ Bosse mi našly shodu v *My Religion* od Pulsera – prostě… cože?), přistupoval jsem k trochu *obskurnějším* metodám. Absolutním vrcholem tohohle snažení bylo,

když jsem si nascrapoval (ehm, nastahoval) všechny odkazy na songy v elektro kategorii na stránce *Every noise at once* a všechny je následně prošel. V.Š.E.C.H.N.Y.

Po tomhle mimořádným výkonu ve mně (asi nepřekvapivě) začaly klíčit obavy, že za chvíli už prostě nebude nic novýho k poslechu: přijdu na internety, řeknu „jedno techno prosím" – a internety mi na to odpověděj prostým „nemáme, došlo". No, tak to byla naštěstí hodně naivní představa. Techno jako takový v tu dobu zažívalo hotovou renesanci – nevím, čím to, ale značně nabíralo na popularitě, což s sebou přinášelo spoustu nových a schopných DJů, kteří dokázali sypat jeden banger za druhým a vydávat jeden kvalitní set za třetím.

Postupně jsem začal uvažovat, jaký to asi může být, poskládat a zahrát takhle nějakej set. Zkoukl jsem pár videí, kde byla kamera namířená na mixážní pult, takže bylo možný koukat interpretovi pod prsty. Moc jsem z toho ale moudrej nebyl. Vždycky tam otáčeli milionem knoflíků, mačkali spoustu blikajících, svítících nebo naopak neosvětlených, nenápadných, zdánlivě nic nedělajících čudlíků (u některých jsem vážně podezříval, že tam byly jen proto, aby si měly neposedný ruce DJů s čím hrát), posouvali posouvátka ze strany na stranu… no často to byl na pohled docela chaos.

Sám jsem si to nejdřív zkusil na nějakých mixážních nástrojích online, ale byly hrozně krkolomný a nepřesný, a i když mě tehdejší výsledky div nefascinovaly, zpětně vím, že za moc nestály.

Jednou jsem se ale odhodlal udělat průzkum trhu, na kolik by takovej mixážní pult mohl přijít. Protože jsem očekával něco v rozmezí od patnácti do třiceti tisíc, čtyřka za základní pult – Pioneer DDJ-200 – mě příjemně potěšila a namotivovala ho okamžitě objednat.

Když mi přišel, ihned jsem pustil veškerou rozdělanou práci (tou dobou jsem už pracoval z domova) a jal se ho zprovozňovat.

Přiloženej návod jsem prolítl, aniž jsem byť jen základním částem věnoval sebevětší pozornost. Do telefonu jsem si stáhl

návodem propagovanou aplikaci pro správu a přehrávání hudby, kabeláží pospojoval všechno tak, jak bylo na obrázcích znázorněný, aby na výstupu fungovaly reprák i sluchátka (ty jsou celkem podstatnou součástí mixování proto, že než se song pustí do repráků, měl by se správně synchronizovat s aktuálně hrajícím), přes bluetooth spároval telefon s pultem a šlo se na věc.

Jednoduchá příprava mě potěšila, jednoduchej výstup už moc ne. I když jsem něco zahrát dokázal, ani zdaleka se to neblížilo profesionálním setům. Místama to vyloženě trhalo uši.

Zkusil jsem zimitovat pár svých oblíbených DJů. Vzal jsem to od Tommy Four Seven přes Rushe po Veru Grace; postahoval jsem všechny songy z vybraných setů a zkusil to namixovat co nejvěrněji předloze. Jakžtakž to šlo, i když v určitých částech jsem absolutně nechápal, co se dělo, a replikovat se mi to zaboha nedařilo. Taky mě to ve finále ale až tolik nebavilo – jednoduše to nebylo moje hraní, můj „výsledek". Možná to mělo něco do sebe, nějaký triky nebo inspiraci mi to dalo, ale spíš to byla taková arkádovka, hra, skoro jako DJ Hero[4] (o jehož existenci jsem se dozvěděl až dlouho po tomhle snažení). Vrátil jsem se proto zase k původnímu plácání se na místě stylem pokus omyl… než mě napadlo dokoupit si za pár dolarů online kurz DJingu. A dobře jsem udělal.

Po večerech jsem podle něj ukázněně a s *čistou* myslí postupoval krok po kroku. Brzy jsem se dozvěděl, že nedbám na harmonický mixování, tedy mixování v tónině, což je v podstatě jeden z nejzákladnějších principů. Šel jsem spíš tak trochu metodou „naházím na hromadu špičkový songy, a výsledek bude taky špičkovej". No, ne tak úplně. On teda i mix dvou songů ve stejný nebo sousední (analogový) tónině může znít hrozně, naopak zdánlivě nesouvisející tóniny spolu fungovat můžou, jde ale spíš o výjimky, který se hledaj docela obtížně. Ovšem o to zajímavější výsledek může potom vzniknout. Dá se ještě jet princip komplementarity („opačná" tónina), blízký komplementarity (sousední k opačný tónině) nebo trojúhelníkový komple-